

POSLOVNE FINANCE – OSNOVA SODOBNE EKONOMIJE

Business Finance - the basis of modern economics

Viktor Stare, mag.
Šolski center Kranj
vikistare@gmail.com

Povzetek

Strokovni članek je osredotočen na področje poslovnih financ - pričakovanja ter zahteve poslovnega okolja do študentov glede poznavanja navedenega področja, s poudarkom na lastnem razmišljanju ter osebnem aktivnem vključevanju v svet poslovnih financ. Članek vključuje vrsto konkretnih delovnih zadolžitev, ki vključujejo znanja navedenega strokovnega področja. Obenem članek namenja pomembno vlogo praktičnemu izobraževanju, njegovemu organiziranju, namenu ter predstavitvi posameznih vlog vseh deležnikov pri njegovi izvedbi.

Ključne besede: poslovne finance, praktično izobraževanje, mentor, študenti

Abstract

Professional article focuses on the area of corporate finance - expectations and requirements of the business environment to the students' knowledge in that area with a focus on self-reflection and personal active involvement in the world of corporate finance. The article includes a series of practical work assignments, which include knowledge of that area of expertise. At the same article it devotes an important role for practical education, its organization, purpose and presentation of individual roles of all stakeholders in its implementation.

Keywords: public finance, practical training, mentor, students

Uvod

Praktično izobraževanje predstavlja za vsakega študenta priložnost oziroma kasnejšo konkurenčno prednost na trgu iskalcev zaposlitve. Med študijem si študenti pri posameznih predmetih pridobijo velik obseg strokovnih znanj iz različnih področij in ravno praktično izobraževanje predstavlja možnost oziroma priložnost, da pridobljeno strokovno znanje tudi dejansko uporabijo v konkretnem poslovnem okolju. Pridobivanje poslovnih priložnosti oziroma poslovno udejstvovanje je vse pomembnejše za delo v sodobnem poslovnem okolju. Stalne poslovne spremembe zahtevajo najboljše usposobljenega strokovnjaka, ki bo kompetenten za kakovostno izvajanje delovnih nalog. Hitre spremembe v gospodarstvu, novi organizacijski prijemi ter pojav novih poklicev zahtevajo hitre odzive izobraževalnega sistema in institucij, ki so vključene v izobraževanje. Prav tako se morajo delodajalci kar najhitreje prilagajati tržišču in gospodarskim tokovom in temu primerno načrtovati področje kadrovanja ter skrbeti za njihovo sprotno izobraževanje in usposabljanje. Potrebe po finančno

kompetentnih kadrih, ki imajo primerna poslovno-finančna znanja in sposobnosti za uspešno delo v posamezni panogi oziroma stroki, so vse večje in večje. Modularno zasnovani izobraževalni programi odpirajo študentom velike možnosti vključevanja v poslovni svet, delodajalcem pa pristojnosti, da vplivajo na izobraževalni proces in prenos znanja na bodoče strokovnjake. Prav poklicne kompetence, ki jih pridobijo študenti na praktičnem izobraževanju, jim dajejo odločilne prednosti na trgu dela.

Osrednji del

Kot organizator praktičnega izobraževanja za program ekonomist, sem preko analiziranja in proučevanja zbranih podatkov in informacij o pričakovanih delodajalcev glede strokovnih znanj prišel do zaključka, da sodobni poslovni svet zahteva oziroma pričakuje od študentov programa ekonomist izredno veliko mero poznavanja strokovnega področja poslovnih financ, finančnih predvidevanj in analiziranja. Zbrana mnenja mentorjev študentov na praktičnem izobraževanju so pokazala, da se študente na praktičnem izobraževanju obravnava, kot strokovnjake oziroma poznavalce, ne samo temeljnih finančnih zakonitosti, temveč predvsem kot poznavalce tekočih aktualnih gospodarskih gibanj tako doma, kot na tujem.

Da bo praktično izobraževanje učinkovito, se moramo zavedati, da je zelo pomemben program, priprava in organizacija ter izvedba praktičnega izobraževanja. Le tako bomo študente usposobili na način, da bodo svoje delo opravljali učinkovito, ekonomično, varno in kakovostno.

»Didaktični principi ali učna načela so splošna napotila, po katerih naj se oseba, ki poučuje, ravna pri načrtovanju, pripravi, izvajanju in vrednotenju pouka. Ti principi veljajo oziroma so uporabljeni pri vsakem pouku – splošnem in strokovnem, teoretičnem in praktičnem. Tako didaktični principi kot splošne smernice usmerjajo pouk k učinkovitemu uresničevanju ciljev in nalog pouka.« (Rečnik, 2004, str. 66)

»Poklicno usmerjanje omogoča usmeritev posameznika na tista področja dela, ki najbolj ustrezajo njihovim psihofizičnim lastnostim in v katerih bodo imeli največ možnosti za uspeh. Poseben pomen ima poklicna orientacija v svoji »negativni obliki«, tj. pri ugotavljanju tistih osebnostnih potez kandidata, ki predstavljajo težavnost opravljanja nekega poklica. Imeti neke lastnosti še ne zagotavlja uspeha, medtem ko pomanjkanje nekaterih, za poklic zelo pomembnih lastnosti lahko dejansko onemogoči uspeh v nekem poklicu.« (Grcić, 2009, str. 46)

Mentorjeva naloga vključuje med drugim preverjanje in ugotavljanje študentovih morebitnih specifičnosti za izbrani poklic. V tej smeri si morajo študenti strokovnega področja poslovnih financ sami pri sebi najti odgovor, če se resnično vidijo v svetu financ – v poslovnem svetu, ki je vse prej kot prijazen, je pa sigurno zelo krut in zahteven.

Poglavitni namen vključevanja študentov področja poslovnih financ v poslovni svet predstavlja vključevanje študentov v konkretno poslovno okolje in to s poglavitim namenom pridobivanja praktičnih izkušenj ter z namenom povezovanja pridobljenega znanja s konkretnimi delovnimi situacijami (v praksi).

Vključevanje študentov v poslovni svet se izvaja tako v profitnih, kot v neprofitnih organizacijah, kjer spoznajo delovni proces ter morebitne svoje bodoče sodelavce, predvsem

pa se privajajo na realno delovno okolje in preko vključevanja v delovni proces pridobivajo ustrezne delovne izkušnje.

Če se sedaj nekje osredotočim na pridobivanje praktičnih izkušenj iz področja poslovnih financ, je potrebno navesti, da podjetja, ki študentom programa ekonomist nudijo učno mesto, dejansko tudi pričakujejo ustrezno usposobljenost in ustrezna znanja – tako na smeri trženja, kot na smeri računovodstvo.

Mentorji iz podjetij dejansko pričakujejo, da bodo študenti, ki bodo v njihovem podjetju opravljali obvezno praktično izobraževanje, v okviru ustreznih predmetno specifičnih kompetenc, katere spoznajo v okviru strokovnih modulov, poznali in uporabljali zakonodajo ter predpise na področju financ ter, da bodo uporabljali in poznali strokovno terminologijo.

Posebno področje, katerega naj bi študenti posebno poznali, je področje zakonskih predpisov s področja obligacijskih ter drugih pravnih področij, da bi se spoznali na finance, finančne funkcije – konkretno na denarno politiko.

Študenti programa ekonomist dejansko na praktičnem izobraževanju spoznavajo delovanje na finančnih trgih, saj marsikatero kompetenco strokovnih modulov vključujejo finančne komponente, katere študenti spoznavajo in osvajajo znotraj posameznih predmetov. Med drugim pa se tudi srečujejo v okviru praktičnega izobraževanja po podjetjih s poslovnimi partnerji, s katerimi ustrezno komunicirajo v okviru finančnega poslovanja.

»Študenti iz področja poslovnih financ v okviru praktičnega izobraževanja:

- ❖ spoznajo organiziranost, operativne in strateške cilje podjetja,
- ❖ si pridobijo znanje za izvajanje operativnih in praktičnih nalog na področju poslovanja podjetij s poudarkom na finančnih funkcijah v povezavi z ostalimi funkcijami v organizaciji,
- ❖ se naučijo uporabiti teoretična spoznanja pri reševanju praktičnih primerov v okviru finančnih institucij,
- ❖ razlikujejo področje finančne funkcije s področjem računovodstva,
- ❖ spoznajo povezanost podjetja z narodnim in mednarodnim gospodarstvom,
- ❖ spoznajo izdelavo razvojno-tehnoloških projektov v okviru gospodarske družbe, z njihovim ovrednotenjem ter možnostim pridobivanja različnih finančnih virov, ki bi finančno podprli določen projekt,
- ❖ seznanijo se z informacijskim sistemom v gospodarski družbi,
- ❖ sodelujejo pri pripravi projektov s področja ekonomske analize proizvodnih stroškov,
- ❖ seznanijo se s pomenom in vsebino zavarovanja terjatev in dolgov, ter z možnostim izračunavanja različnih rizikov, ki predstavljajo določena tveganja pri poslovanju podjetja,
- ❖ se naučijo odgovornosti za svoje opravljeno delo,

- ❖ spoznajo različne načine poravnavanja obveznosti oziroma izterjave terjatev (plačilni nalog, menica, asignacija, cesija, pobot,...),
- ❖ spoznajo področje vrednostnih papirjev ter drugih finančni instrumentov (bančna garancija, akreditiv, inkaso,...),
- ❖ sodelujejo pri operativnih in drugih strokovnih nalogah, ki so sestavni del tekočih opravil v organizaciji.« (Šadl, 2006, str. 58)

Pričetek poslovne aktivnosti študentov navedenega strokovnega področja predstavlja organizirati praktično izobraževanje na način, da se zagotovi takšne pogoje izvedbe praktičnega izobraževanja, pri katerih bodo študenti delali racionalno, ekonomsko učinkovito in kakovostno, obenem pa pri opravljanju praktičnega izobraževanja naj ne bo moten delovni proces.

Mentor iz organizacije je istočasno tudi kontaktna oseba, ki oceni opravljeno praktično izobraževanje študenta. V kolikor je v organizaciji več študentov, ki opravljajo praktično izobraževanje, sta lahko kontaktna oseba in mentor v dveh ali več osebah. Ocena opravljenega praktičnega izobraževanja je skupaj z oceno seminarske naloge, ki jo opravi študent za konkretno delo, končna ocena praktičnega izobraževanja študenta.

Potek praktičnega izobraževanja za posameznega študenta določita mentor iz šole in gospodarske družbe ali zavoda pri podpisu pogodbe s programom dela študenta. Zaželeno je, da se študente vključuje v redno delo podjetja, ki naj bo čim bolj široko in raznoliko, ter se jim na ta način omogoči optimalno pridobivanje znanj in izkušenj. V kolikor pa bo študent opravljal praktično izobraževanja zgolj ali v glavnem na enem delovnem področju, je priporočljivo, da se mu omogoči podrobno spoznanje tega področja (organizacijsko strukturo, organizacijski proces), še posebej del procesa, na katerem dela, ter smisel in pomen dela, ki ga opravlja.

Program dela je osnova za kvalitetno in strokovno opravljeno praktično izobraževanje študenta, ki naj temelji na osnovi ciljev programa predmeta praktičnega izobraževanja ter njihovih smernic. Program del pripravi mentor v gospodarski družbi, ki ga prilagodi svoji dejavnosti. Praktično izobraževanje je integralni predmet, ki je povezan z vsebinami vseh predmetov izobraževalnega programa.

Zaključek

Skratka mentor iz delovne organizacije vodi, spremlja in nadzira študenta na praktičnem izobraževanju. Študenti na finančni smeri kot delovno zadolžitev na praktičnem izobraževanju opravljajo vrsto konkretnih delovnih nalog, ki tako ali drugače vključujejo področje poslovnih financ. Tako morajo študenti poznati področje izdelave denarnih tokov, kar vključuje tudi poznavanje raznih bilanc in to na konkretnem primeru poslovnega subjekta. Tovrstna naloga predstavlja neko sintezo zahtevanih znanj, tako iz strogo finančnega področja, kot tudi iz področja računovodstva.

Študent področja financ na praktičnem izobraževanju dejansko izpelje konkreten postopek pridobivanja finančnih sredstev na osnovi izbrane ponudbe financiranja. Prav tako mora izdelati konkretni načrt odplačevanja posojil, načina amortiziranja sredstev, strokovno analizira ponudbe različnih finančnih institucij pri morebitnem najemu finančnih sredstev...

Mentorji pričakujejo, da bodoči strokovnjak iz področja financ razume delovanje finančnih trgov, zna preračunavati devizne tečaje, izračunavati donose konkretnih naložb v vrednostne papirje, predvsem pa mora znati uporabljati (se pravi, da jih mora do potankosti tudi razumeti) različne finančne instrumente, kateri se uporabljajo tako v notranji, kot v zunanji trgovini (plačilni nalog, menico, asignacijo, cesijo, akreditiv, inkaso, factoring... .

Ob zaključku bi rad še enkrat poudaril pomembnost praktičnega izobraževanja, saj mentorji vidijo študente programa ekonomist, kot osebnosti, katere področje financ zanima, ki so strokovno dovolj podkovani s kompetencami področja financ, predvsem pa pričakujejo, da so ustrezno razgledani iz finančnega področja, saj v njih vidijo partnerje s katerimi bodo že zelo kmalu po njihovem zaključku izobraževanja skupaj reševali konkretne finančne izzive.

Viri:

- Grcić, D.: Pomen in izhodišča vseživljenjske karijerne orientacije, 2009.
Rečnik, F., et. al.: Psihologija dela. Ljubljana: Center za poslovno usposabljanje, 2004.
Šadl, M., et. al.: Katalog znanj – višješolski študijski program ekonomist, 2007.